

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 3Co/11/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8618201310
Dátum vydania rozhodnutia: 07. 09. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eva Šofranková
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2022:8618201310.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Evy Šofrankovej a členov senátu JUDr. Mariany Muránskej a JUDr. Martina Barana v spore žalobkyní 1. D. R., nar. XX.X.XXXX a 2. W. N., nar. XX.X.XXXX, obe bytom XXX XX G. X., štátne občianky Z., právne zastúpených Advokátska kancelária V4 JURISTIC group, s.r.o., Furdekova 16, 851 04 Bratislava - mestská časť Petržalka, IČO: 50 192 205, proti žalovaným 1. KOOPERATIVA poisťovňa, a.s., Vienna Insurance Group, Štefanovičova 4, 816 23 Bratislava, IČO: 00 585 441, 2. A. Z. R., nar. XX.X.XXXX, bytom Z. - N. XXV., XX-XXX M., A. republika, štátny občan A. republiky, právne zastúpeného JUDr. Michalom Harvišom, advokátom, Stropkovská 633/3, 089 01 Svidník, 3. WIENER TOWARZYSTWO UBEZPIECZEŃ SPÓLKA AKCYJNA VIENNA INSURANCE GROUP, Woloska 22A, 02-675 Warszawa, Poľská republika, IČO (REGON): 01 059 4552, žalovaní 1. a 3. právne zastúpení JUDr. Felixom Neupauerom, advokátom, Dvořákovo nábřeží 8/A, 811 02 Bratislava, o náhradu nemajetkovej ujmy, o odvolaní žalovaného v 1. a 3. rade proti rozsudku Okresného súdu Svidník zo dňa 28.09.2021, č.k. 5C/33/2018 - 339, takto jednohlasne

rozhodol:

I. Mení rozsudok vo výroku I. a II. tak, že žalovaní v 1. až 3. rade sú povinní zaplatiť žalobkyni v 1. rade náhradu nemajetkovej ujmy v sume 25.000 eur a zaplatiť žalobkyni v 2. rade náhradu nemajetkovej ujmy v sume 10.000 eur s tým, že plnením jedného zo žalovaných zaniká v rozsahu tohto plnenia povinnosť ostatných žalovaných .

II. Žalobkyniam v 1. a 2. rade priznáva náhradu trov konania voči žalovaným v 1. až 3. rade v rozsahu 100 %.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Svidník (ďalej len „súd prevej inštancie“ alebo „súd“), napadnutým rozsudkom rozhodol, cit.:

„I. Žalovaní 1) až 3) sú p o v i n n í spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobkyni 1) náhradu nemajetkovej ujmy v sume 25 000 eur do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

II. Žalovaní 1) až 3) sú p o v i n n í zaplatiť spoločne a nerozdielne žalobkyni 2) náhradu nemajetkovej ujmy v sume 10 000 eur do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

III. Vo zvyšku žalobu z a m i e t a.

IV. Žalobkyniam 1) a 2) p r i z n á v a náhradu trov konania proti žalovaným 1) až 3) v plnom rozsahu.“

2. Svoje rozhodnutie okrem iného odôvodnil tým, že žalobkyne sa žalobou domáhali voči žalovaným ochrany osobnosti a náhrady nemajetkovej ujmy, a to žalobkyňa v 1. rade v sume 30.000,- eur, a žalobkyňa v 2. rade v sume 15.000,- eur.

3. Žalobu odôvodnil tým, že dňa XX.XX.XXXX došlo na štátnej ceste V XX v smere z S. na Z. k dopravnej nehode, pri ktorej zahynul syn žalobkyne v 1. rade a brat žalobkyne v 2. rade O. R., nar. XX.XX.XXXX. Dopravnú nehodu zaviniť žalovaný v 2. rade, ktorý Trestným rozkazom Okresného súdu Svidník zo dňa 11.01.2016, sp.zn. 1T/178/2015 bol uznaný vinným z prečinu usmrtenia podľa § 149 ods. 1, 2 písm. a/ Trestného zákona a prečinu ublíženia na zdraví podľa § 158 Trestného zákona na tom skutkovom základe, že dňa XX.XX.XXXX asi o X.XX hod. viedol po štátnej ceste v smere od S. na Z. nákladné motorové vozidlo Továrenskej značky O. XXH.XXX, I., medzinárodná poznávací značka A. republiky, s pripojeným vozidlom S. H. XXX, I., pričom počas jazdy nevenoval sa dostatočne vedeniu vozidla a situácií v premávke, prešiel s vozidlom do protismeru, kde ľavou stranou vozidla zachytil ľavú stranu protiľúceho osobného motorového vozidla, V. V X.XH., medzinárodnej poznávacej značky A. republika, I., ktoré viedol O. G., a následne v protismere čelne narazil do osobného motorového vozidla značky S. Z., I.: Z., ktoré viedol O. R., pričom pri reťazovej zrážke, pri odhodení osobného motorového vozidla, V. V. od zvodidiel do protismeru došlo k jeho nárazu do osobného motorového vozidla továrenskej značky T. O., I.: Z. ktoré viedol O. B.. Pri dopravnej nehode utrpel vodič motorového vozidla S. Z., I.: Z. O. R. a jeho spolujazdec O. N. smrteľné zranenia. Žalovaný v 1. rade je korešpondenčným partnerom poisťovateľa, v zmysle Interných pravidiel Rady kancelárií na území Slovenskej republiky. Pojem „korešpondent“ alebo „korešpondenčný partner“ používa subjekt Slovenská kancelária poisťovateľov, ktorá bola zriadená zákonom Národnej Rady SR č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla, a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „ZoPZP“). Právny zástupca žalobkýň kontaktoval priamo Slovenskú kanceláriu poisťovateľov, od ktorej získal predmetnú informáciu ohľadom „korešpondenta“ a Interných pravidiel rady kancelárií na území Slovenskej republiky, pričom Slovenská kancelária poisťovateľov poskytla žalobkyniam informáciu, že korešpondent je povinný nárok prejednať, a keď sú splnené podmienky (preukázaná zodpovednosť aj výška škody), je povinný vyplatiť nárok. Žalovaný v 3. rade je poskytovateľ poistenia mimo územia SR, v ktorom bolo vozidlo, ktorým došlo k vzniku škodovej udalosti, v čase škodovej udalosti poistené. Vozidlo, ktorým bola spôsobená dopravná nehoda bolo v čase škodovej udalosti povinne zmluvne poistené v poľskej poisťovni u žalovaného v 3. rade. ZoPZP ukladá likvidačnému zástupcovi, ktorým bezpochyby žalovaný v 1. rade je, povinnosť uspokojovať nároky poškodeného, nakoľko likvidačný zástupca vybavuje škodové udalosti v mene poisťovateľa a na jeho účet. Taktiež nie len z dikcie ust. § 11 ods. 9, § 15a, ale aj z ust. § 24a ods. 1 písm. b/ ZoPZP, je zákonodarcom jednoznačne deklarovaná pasívna vecná legitímácia žalovaného v 1. rade, ktorý je v pozícii likvidačného zástupcu, nakoľko je zodpovedný za náhradu škody. Žalovaný v 3. rade vyzval žalobkyne na doloženie dokumentácie týkajúcej sa predmetnej dopravnej nehody, ako aj ich informoval ohľadne registračných čísel poistnej udalosti pod ktorými je ich nárok evidovaný. Z toho je zrejmé, že aj žalovaný v 3. rade je pasívne vecne legitímovaný v predmetnom konaní. Pokiaľ ide o žalovaného v 2. rade, tento je pasívne vecne legitímovaný v tomto spore, pretože bol právoplatne uznaný za vinného zo spôsobenej dopravnej nehody, z ktorej škoda vznikla. Z uvedených dôvodov súd dospel k záveru, že žalovaní v 1. až 3. rade sú pasívne vecne legitímovaní v tomto spore.

4. V dôsledku dopravnej nehody spôsobenej žalovaným v 2. rade došlo k zásahu do osobnostných práv žalobkýň tak, že bola narušená celistvosť ich rodiny, bolo zasiahnuté do ich súkromného a rodinného života, pričom následky sú neodstrániteľné a neopraviteľné. Smrťou syna a brata žalobkyne stratili sociálne, morálne, ako aj citové puto vytvorené medzi nimi. Následky zásahu nie je možné odstrániť len morálnou satisfakciou, pretože žiadna by nepostačovala na primerané zadostučinenie a zmiernenie ich ujmy. Nebohý v čase dopravnej nehody mal iba XX rokov, bol to mladý muž v plnom zdraví, a jediný syn žalobkyne v 1. rade a O. R., ktorý krátko po dopravnej nehode zomrel. Nebohý bol pozorný a starostlivý mladý muž, ktorý bol životnou energiou obom svojim rodičom, a to nie len z hľadiska neutíchajúcej ochoty pomáhať, ale taktiež z hľadiska pozitívnej a veselej energie, ktorou vplýval na svojich blízkych. Po tragickej udalosti pozostalej matke citeľne chýba pomocná chlapská ruka v domácnosti. Jej syn svoju starostlivú stránku prejavoval pravidelným zabezpečovaním nákupov nevyhnutných potravín pre rodičov a sestru, nakoľko v mieste ich trvalého bydliska sa obchod nenachádza. Ako brat žalobkyne v 2. rade jej pomáhal so starostlivosťou o jej dve maloleté deti. Spoločné výlety na vodnú nádrž W. v sprievode nebohého, jeho sestry spolu s jej synmi neboli v živote nebohého výnimkou. Smrť znamená pre jeho pozostalých obrovskú psychickú bolesť, obrovskú stratu, nakoľko to bol veľmi mladý muž, ktorý ešte mal celý život pred sebou, a bol nenahraditeľnou súčasťou rodiny ako celku a ten je v súčasnosti neodvratne zničený. Okrem psychickej a citovej ujmy utrpeli žalobkyne jeho smrťou aj ujmu mechanickú, nakoľko sa do osudnej dopravnej nehody staral nie len o svojich rodičov, s ktorými žil v jednej domácnosti, ale staral sa aj o svoju sestru a jej maloleté deti, s ktorými žil v tesnej blízkosti. Nebohý mal v čase dopravnej

nehody príjem zo závislej činnosti, z ktorej podporoval svoju rodinu, a túto podporu v súčasnosti pozostali nemajú. Pri výške priznanej nemajetkovej ujmy súd zohľadnil aj faktory vyplývajúce z rozhodnutí súdnych autorít a priznal žalobkyni v 1. rade v pozícii matky sumu 25.000,- eur a žalobkyni v 2. rade v pozícii sestry sumu 10.000,- eur a vo zvyšku žalobu zamietol. Výška priznanej nemajetkovej ujmy pre príbuzných, a to rodiča a súrodenca bola riešená aj v iných konaniach (napr. vo veci Krajského súdu v Prešove pod sp.zn. 3Co/3/2020, respektíve v konaní vedenom na Najvyššom súde Slovenskej republiky pod sp.zn. 7Cdo/154/2018, kde bolo priznané odškodnenie pre rodiča usmrtenej osoby vo forme nemajetkovej ujmy vo výške 15.000,- eur, a pre súrodencov vo výške 5.000,- eur, vo veci vedenej na Krajskom súde v Prešove pod sp.zn. 13Co/60/2020 pre rodičov po 10.000,- eur a vo veci vedenej na Krajskom súde v Prešove pod sp.zn. 13Co/12/2021 pre rodičov po 17.000,- eur a pre súrodenca 7.000,- eur).

5. Vo vzťahu k námietke týkajúcej sa miestnej príslušnosti súd uviedol, že Krajský súd v Bratislave uznesením č.k. 1Ncc/2/2019 - 61 zo dňa 05.04.2019 rozhodol, že miestne príslušným súdom na prejednanie a rozhodnutie predmetnej veci je Okresný súd Svidník, čím je daná aj žalovaným v 3. rade namietaná právomoc slovenského súdu. K vznesenej námietke premlčania súd uviedol, že premlčacia doba začala plynúť dňom nasledujúcim po dni keď došlo k udalosti z ktorej škoda vznikla. K dopravnej nehode došlo XX.XX.XXXX, a nasledujúcim dňom, t.j. XX.XX.XXXX začala plynúť trojročná premlčacia doba, ktorá uplynula XX.XX.XXXX. Žaloba voči žalovaní v 1. a 2. rade bola podaná v trojročnej premlčacej dobe (13.08.2018); keďže žaloba voči žalovanému v 3. rade bola podaná až 03.10.2018, nárok žalobkyň voči žalovanému v 3. rade je premlčaný. Súd však má za to, že v tomto spore je potrebné zohľadniť právnu problematiku právnej veci, pretože žalobkyne po podaní žaloby až neskôr zistili, že okrem žalovaných v 1. a 2. rade má byť pasívne vecne legitimovaný aj ďalší subjekt - žalovaný v 3. rade ako poisťovateľ poistenia mimo územia Slovenskej republiky, v ktorom bolo vozidlo, ktorým došlo k vzniku škodovej udalosti, v čase škodovej udalosti poistené. Podľa názoru súdu by bolo v rozpore s dobrými mravmi, ak by súd na námietku premlčania zo strany žalovaného v 3. rade prihliadol. Z týchto dôvodov súd na túto námietku neprihliadol (porovnaj Nález Ústavného súdu ČR sp.zn. III.ÚS 2552/18).

6. O trovách konania súd rozhodol postupom podľa § 255 ods. 1 Civilného sporového poriadku, podľa ktorého súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci. Žalobkyne v 1. a 2. rade boli v konaní úspešné v základe nároku, lebo priznanie výšky náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch závisí na úvahe súdu. Preto majú nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu z prisúdenej sumy.

7. Proti tomuto rozsudku podali odvolanie žalovaní v 1. a 3. rade v rozsahu výrokoch I. II. a IV. Žalovaný v 1. rade namietal, že ho súd zaviazal na plnenie, ale jeho pasívna vecná legitimácia nevyplýva zo žiadneho právneho predpisu. Súd dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a rozhodnutie súdu vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Preskúmaním zápisnice z pojednávania zo dňa 08.10.2020 a konfrontáciou obsahu tejto zápisnice nie je možné dospieť k inému záveru, než tomu, že súd nadrámec tvrdeného a nie to ešte preukázaného doplnil závery o skutkové okolnosti, ktoré nemajú oporu v dokazovaní, pričom ide o také doplnené okolnosti v zmysle ktorých je dôvodné priznať vyššiu náhradu nemajetkovej ujmy. Súd dospel k skutkovým záverom nie z vykonaného dokazovania, ale svojvôľou keď uviedol, že nebhý bol vo vzťahu k žalobkyni v 2. rade jej jediným bratom, pričom priamo vo výsluchu žalobkyňa uviedla, že po bratovej smrti sa už nemá doma s kým rozprávať, nakoľko starší brat je v ČR a domov chodí len raz do roka. Žalobkyne sa vyjadrovali v časti ich rodinného života a jednotlivých vzťahov pred nehodou a po nej len veľmi stručne a obmedzene (čo je ich právom) ale vzhľadom na to, že táto časť dokazovania je v ich dispozícii, je v rozpore so zásadou materiálnej pravdy, princípom spravodlivosti, aby súd doplnil ich dokazovanie tak, ako si ho sám predstavoval, sám doplnil časti o odovzdaných hodnotách, o okolnostiach vrúcnosti jednotlivých vzťahov, o intenzite týchto vzťahov a podobne. Preto priznané sumy náhrady nemajetkovej ujmy nevyplývajú z vykonaného dokazovania, ale vyplývajú z toho, čo si súd svojvôľne nevysvetliteľne doplnil do záverov bez opory v dokazovaní. Navrhol, aby odvolací súd rozsudok v napadnutom rozsahu zmenil a žalobu voči žalovanému v 1. rade zamietol.

8. Žalovaný v 3. rade v odvolaní namietal nedostatok svojej pasívnej legitimácie, tiež namietal, že žalobkyňami uplatnený nárok voči nemu je premlčaný. S ohľadom na skutočnosť, že žalobkyne boli zastúpené právnym zástupcom, nemožno považovať predmetné konanie za právne problematické a vznesenú námietku premlčania žalovaným v 3. rade za vznesenú v rozpore s dobrými mravmi. Takémuto postupu chýba fundamentálne odôvodnenie. Navyiac záver súdu o neakceptovaní vznesenej

námietky premlčania vyznieva nedôvodne aj s ohľadom na jediný odkaz (nález Ústavného súdu ČR), pričom vo vzťahu k používaniu českej judikatúry, síce existuje dôvodnosť s ohľadom na historický kontext s dôsledkom zosúladenia sa čisto na argumentačnej úrovni, nie však poukazovaním na záväzné rozhodnutia, nakoľko Slovenská republika je suverénnym samostatným štátom. Dôvodnosť akéhokoľvek odkazu na argumentáciu prebratú z Českej republiky, nie je prijateľná, pokiaľ sa danou otázkou zaoberá rozhodovacia prax naprieč celým súdnym systémom. Preto sa stráca akýkoľvek dôvod poukazovania na rozhodnutia súdov, ktoré nepatria do sústavy súdov Slovenskej republiky. Má za to, že nárok voči nemu je premlčaný a opačný záver súdu je nesprávnym právnym posúdením, porušením práva žalovaného v 3. rade na spravodlivý proces. K výške priznaných náhrad uviedol, že skutkové závery súdu sú v tejto súvislosti postavené na nesprávnych skutkových záveroch, ktoré nevyplývajú z vykonaného dokazovania. Žalobcovia sa vyjadrovali v časti ich rodinného života a jednotlivých vzťahov pred nehodou a po nej veľmi stručne a obmedzene, (čo je síce ich právom), ale vzhľadom na to, že táto časť dokazovania je v ich dispozícii, je v rozpore s princípom spravodlivosti, aby súd doplnil dokazovania tak, ako si ho sám predstavoval, keď sám doplnil časti o odovzdaných hodnotách, o okolnostiach vrúcnosti jednotlivých vzťahov, o intenzite týchto vzťahov a podobne. Jednotlivé priznané náhrady nemajetkovej ujmy sú arbitrárne, v rozpore s princípom proporcionality a v rozpore s povinnosťou nachádzania práva jeho systematickým výkladom. Navrhol, aby odvolací súd rozsudok v napadnutom rozsahu zmenil a žalobu voči nemu zamietol.

9. Žalobkyne v 1. a 2. rade k podaným odvolaniam uviedli, že sú účelové, tendenčné s jediným cieľom, ukrátiť žalobkyne o výšku sumy náhrady nemajetkovej ujmy, ktorú im priznal súd prvej inštancie. Zdôraznili, že zákon o povinnom zmluvnom poistení ukladá likvidačnému zástupcovi, ktorým bezpochyby žalovaný v 1. rade je, povinnosť uspokojiť nároky poškodeného, nakoľko likvidačný zástupca vybavuje škodové udalosti v mene poisťovateľa a na jeho účet. Taktiež nie len z dikcie § 11 ods. 9, § 15a, ale aj z § 24a ods. 1 písm. b/ ZoPZP je zákonodarcom jednoznačne deklarovaná pasívna vecná legitímácia žalovaného v 1. rade v predmetnom spore, ktorý je v pozícii likvidačného zástupcu, nakoľko je zodpovedný za náhradu škody. K pasívnej legitímácii žalovaného v 3. rade uviedli, že na žiadosť ich právneho zástupcu, subjekt Slovenská kancelária poisťovateľov, ktorá bola zriadená zákonom č. 381/2001 Z.z., prostredníctvom elektronickej komunikácie, označila žalovaného v 1. rade za likvidačného zástupcu žalovaného v 3. rade, ktorý mal v tom čase obchodné meno, akým ho označili v žalobe. Žalovaný v 3. rade počas svojej existencie viackrát zmenil obchodné meno, čo je zrejmé z úplného výpisu poľského obchodného registra, ktorý prevádzkuje a spravuje poľské ministerstvo spravodlivosti, kde na strane 16 bod 3 s názvom „firma pod ktorá spolka dziata“, predmetom výpisu sú uvedené všetky predošlé obchodné mená žalovaného v 3. rade, pod ktorými pôsobil a vykonával svoju podnikateľskú činnosť, pričom ohľadom zmeny obchodného mena je na internetových stránkach mnoho článkov, ktoré informujú širokú verejnosť o tejto skutočnosti. Žalobkyne žalovanému v 3. rade zaslali výzvu na plnenie titulom nemajetkovej ujmy dňa XX.XX.XXXX a žalovaný v 3. rade si zásielku prebral XX.XX.XXXX, pričom na túto reagoval prostriedkami elektronickej komunikácie z dňa XX.XX.XXXX a z dňa XX.XX.XXXX. Žalovaný v 3. rade vyzval žalobkyne na doloženie dokumentácie týkajúcej sa predmetnej dopravnej nehody ako aj ich informoval ohľadom registračných čísel poisťovnej udalosti pod ktorými je ich nárok evidovaný. Z uvedeného je zrejmé, že žalovaný v 3. rade bol a je pasívne vecne legitímovaný v predmetnom konaní. K výške priznaných náhrad uviedli, že považujú za nespochybniteľné tvrdenie, že utrpeli predmetnou tragickou udalosťou nie len citovú ujmu, ale aj ujmu ekonomickú a mechanickú. Dôkaz o intenzite kvalitných vzťahov nevyplýva iba z explicitného (slovného) vyjadrenia pozostalej matky a sestry nebohého pri opisovaní kvality ich vzťahov na pojednávaní 08.10.2020, ale taktiež vyplýva zo samotného behaviorálneho prejavu (prejavu konkrétneho správania) medzi nebohým synom a bratom, a jeho pozostalými ešte počas trvania života nebohého. O. R. bol starostlivým synom a bratom. Vrúcny vzťah k sestre sa naplno prejavoval nie len spoločnými výletmi na W. v sprievode jej dvoch synov, ale taktiež v nie menej dôležitej finančnej podpore svojej sestry. Nebohý manifestoval starostlivé správanie v neochvenej potrebe podporovať svojich rodičov a taktiež pri pomoci pozostalej sestre pri zabezpečovaní základných potrieb, a to najmä pri zaobstarávaní nákupov. Po tragickej udalosti pozostalej matke citelne chýba pomocná chlapecká ruka v domácnosti, strádanie pozostalej matky bolo ešte znásobené úmrtím jej manžela krátko po smrti syna. Na záver uviedli, že jednotlivé priznané náhrady za nemajetkovú ujmu žalobkyňiam nie sú arbitrárne ani v rozpore s vykonaným dokazovaním a princípom proporcionality, a ani v rozpore s povinnosťou nachádzania práva jeho systematickým výkladom. Na základe uvedených skutkových a právnych dôvodov žalobkyne navrhujú napadnutý rozsudok ako vecne správny potvrdiť.

10. Odvolací súd v zmysle zásad ustanovených v § 379, § 380, § 381 CSP preskúmal rozsudok v jeho napadnutých výrokoch spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo, vec prejednal bez nariadenia pojednávania a zistil, že odvolanie je opodstatnené len pokiaľ ide o spôsob plnenia žalovaných.

11. V konaní sa v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav a zo zistených skutočností bol vyvodený správny právny záver. Keďže ani v priebehu odvolacieho konania sa na týchto skutkových a právnych zisteniach nič nezmenilo, odvolací súd si osvojil náležité a presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia prvoinštančným súdom, na ktoré v plnom rozsahu odkazuje.

12. Právna úprava povinného zmluvného poistenia za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla je obsiahnutá v zákone č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla. Tento právny predpis a rovnako ani Občiansky zákonník termín škoda nedefinuje. Vo všeobecnosti pod pojmom škoda treba rozumieť ujmu, ktorá nastala v majetkovej sfére poškodeného a ktorá je objektívne vyjadriteľná peniazmi ako všeobecným ekvivalentom. Súčasťou náhrady škody sú však aj nemajetkové ujmy na základe výslovného znenia zákona. Ide o bolestné a sťaženie spoločenského uplatnenia upravené v ust. § 444 Občianskeho zákonníka. Ak samotný Občiansky zákonník pri bolestnom a sťažení spoločenského uplatnenia tieto nemajetkové ujmy považuje za súčasť náhrady škody, niet rozumného dôvodu vylúčiť z pôsobnosti zákona č. 381/2001 Z.z. nemajetkovú ujmu, ktorú utrpeli blízki rodinní príslušníci osôb, ktoré sa stali obeťami dopravnej nehody, a to len preto, lebo možnosť priznania takejto nemajetkovej ujmy je systematicky zaradená do prvej časti Občianskeho zákonníka upravujúceho v ust. § 11 a nasledujúcich ochranu osobnosti.

13. Zákon č. 381/2001 Z.z. v ust. § 27a prebral právne akty Európskych spoločenstiev a Európskej únie uvedené v prílohe. V tejto prílohe v zozname preberaných právnych aktov Európskych spoločenstiev a Európskej únie sú uvedené i Smernica Rady 72/166/EHS z 24.04.1972 o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú motorovými vozidlami a kontroly plnenia povinnosti poistenia tejto zodpovednosti, druhá Smernica Rady 84/5/EHS z 30.12.1983 o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel a tretia Smernica Rady 90/232/EHS zo 14.05.1990 o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel. Ustanovenia zákona č. 381/2001 Z.z. nemožno posudzovať izolovane bez ohľadu na cieľ sledovaný vyššie uvedenými smernicami.

14. K otázke krytia náhrady ujmy povinným poistením, zásadne stanovisko vyslovil Súdny dvor vo svojom rozsudku vydanom dňa 24.10.2013 vo veci C-22/12 týkajúcej sa Kataríny Haasovej. V tomto rozhodnutí uviedol, že článok 3 ods. 1 Smernice Rady 72/166/EHS z 24.04.1972 o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel a kontroly plnenia povinnosti poistenia tejto zodpovednosti, článok 1 ods. 1 a ods. 2 druhej Smernice Rady 84/5/EHS z 30.12.1983 o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel zmenenej a doplnenej Smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2005/14/ES z 11.05.2005 a článok 1 ods. 1 tretej Smernice Rady 90/232/EHS zo 14.05.1990 o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel sa majú vykladať v tom zmysle, že povinné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla má pokrývať aj náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej blízkym osobám obetí usmrtených pri dopravnej nehode, ak jej náhradu na základe zodpovednosti poisteného za škodu upravuje vnútroštátne právo uplatniteľné v spore vo veci samej. Súdny dvor v rozhodnutí zdôraznil, že podľa ustálenej judikatúry sa ustanovenia práva únie majú vykladať a uplatňovať jednotne na základe znení vypracovaných vo všetkých jazykoch únie. V prípade rozporu medzi rôznymi jazykovými verziami textu práva únie sa má predmetné ustanovenie vykladať podľa všeobecnej štruktúry a účelu právneho predpisu, ktorého je súčasťou. Keďže rôzne jazykové verzie článku 1 ods. 1 druhej Smernice v podstate používajú pojem „ujma na zdraví“, ako aj pojem „osobná ujma“, treba sa sústrediť na štruktúru a účel týchto ustanovení a Smernice. V tejto súvislosti treba uviesť, že tieto pojmy dopĺňajú pojem „škoda na majetku“, a pripomenúť, že uvedené ustanovenia a Smernica sa snažia najmä o posilnenie ochrany obetí. Za týchto okolností treba uplatniť extenzívny výklad, a to taký, že pod pojem ujma na zdraví patrí akákoľvek ujma, ak jej náhradu na základe zodpovednosti poisteného za škodu upravuje vnútroštátne právo uplatniteľné v danom spore, ktorá bola spôsobená zásahom do osobnej integrity, čo zahŕňa tak fyzickú, ako aj

psychickú traumu. V dôsledku toho medzi škody, ktoré sa musia nahradiť v súlade s prvou, druhou a treťou Smernicou patrí nemajetková ujma, ktorej náhradu na základe zodpovednosti poisteného za škodu upravuje vnútroštátne právo uplatniteľné v danom spore. Pokiaľ ide o osoby, ktoré sa môžu domáhať náhrady tejto nemajetkovej ujmy, na jednej strane treba uviesť, že z článku 1 bodu 2 v spojení s článkom 3 ods. 1 prvou vetou prvej Smernice vyplýva, že ochrana, ktorá musí byť zaručená podľa tejto Smernice platí pre akúkoľvek osobu, ktorá je podľa vnútroštátneho práva zodpovednosti za škodu oprávnená na náhradu škody spôsobenej motorovými vozidlami. Na druhej strane treba spresniť, na rozdiel od tvrdenia nemeckej vlády, že tretia Smernica nezúžila okruh chránených osôb, ale naopak stanovila povinné krytie škôd, ktoré vznikli niektorým osobám považovaným za zvlášť zraniteľné. Okrem toho, keďže pojem škoda uvedený v článku 1 bode 2 prvej Smernice nie je nijako presnejšie vymedzený, v rozpore s tvrdením estónskej vlády nič nenaznačuje, že ak sa niektoré druhy škody akou je nemajetková ujma majú nahradiť podľa uplatniteľného vnútroštátneho práva zodpovednosti za škodu, mali by sa vylúčiť z tohto pojmu. Na základe žiadneho ustanovenia v prvej, druhej ani tretej Smernici nemožno dospieť k záveru, že normotvorca únie si želal zúžiť ochranu zaručenú týmito Smernicami len na osoby, ktoré sa priamo zúčastnili na škodovej udalosti. Členské štáty teda majú zaručiť, aby náhrada škody podľa ich vnútroštátneho práva zodpovednosti za škodu z dôvodu nemajetkovej ujmy, ktorú utrpeli blízki rodinní príslušníci osôb, ktoré sa stali obeťami dopravnej nehody, bola pokrytá povinným poistením v určitých minimálnych sumách určených v článku 1 ods. 2 druhej Smernice. V prejednávanej veci by to tak malo byť, nakoľko osoby nachádzajúce sa v postavení pani G. a jej dcéry majú v súlade s ust. § 11 a § 13 Občianskeho zákonníka nárok na náhradu nemajetkovej ujmy utrpenej v dôsledku úmrtia ich manžela, resp. otca. Tento záver nemôže spochybniť ani okolnosť predložená slovenskou vládou, podľa ktorej tieto paragrafy patria do tej časti českého i slovenského Občianskeho zákonníka, ktorá sa týka zásahov do ochrany osobnosti a ktorá je v zmysle týchto zákonníkov nezávislá od časti týkajúcej sa zodpovednosti za škodu v pravom zmysle slova. Keďže totiž zodpovednosť poisteného, ktorá podľa vnútroštátneho súdu v tomto prípade vyplýva z ust. § 11 a § 13 Občianskeho zákonníka vznikla na základe dopravnej nehody a mala občianskoprávnu povahu, nič nenasvedčuje, že na túto zodpovednosť sa nevzťahuje vnútroštátne hmotné právo zodpovednosti za škodu, na ktoré odkazujú uvedené smernice.

15. Vychádzajúc z vyššie uvedeného pod pojem škoda na zdraví použitý v ust. § 4 ods. 2 písm. a) zákona č. 381/2001 Z.z. treba zahrnúť i nemajetkovú ujmu utpenú v dôsledku úmrtia blízkeho príbuzného pri dopravnej nehode. Pre možnosť pokrytia takejto náhrady povinným poistením zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla je právne významné to, či vnútroštátne právo náhradu tejto nemajetkovej ujmy upravuje a nie to, že uvedená náhrada nie je začlenená do časti týkajúcej sa zodpovednosti za škodu. V podmienkach Slovenskej republiky je právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch upravené v ust. § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka. K rovnakému záveru o potrebe pokrytia náhrady nemajetkovej ujmy spôsobenej blízkym osobám obetí usmrtených pri dopravnej nehode povinným poistením zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel dospel Súdny dvor i v rozsudku zo dňa 24.10.2013 vydaný vo veci C-277/12 žalobcu S. W..

16. Výklad pojmu „ujma“ podal Súdny dvor i vo veci žalobcu V. J. vedenej pod sp. zn. C-63/09. V zmysle tohto rozsudku pojem „ujma“ tvoriaci podklad článku 22 ods. 2 Dohovoru o zjednotení niektorých pravidiel pre medzinárodnú leteckú dopravu, uzavretý v O. 28.05.1999, ktorý stanovuje obmedzenie zodpovednosti leteckého dopravcu za ujmu spôsobenú najmä stratou batožiny, sa má vykladať v tom zmysle, že zahŕňa tak majetkovú, ako aj nemajetkovú škodu.

17. Pri výklade a aplikácii právnych predpisov je potrebné mať na pamäti ich účel a zmysel. Je preto nevyhnutné vychádzať z osobitosti každého jednotlivého prípadu, ktoré sú založené na zistených skutkových okolnostiach. Mnohé prípady a ich špecifické okolnosti môžu byť ako v danej veci značne komplikované a netypické. To ale neznamená všeobecné súdy povinností urobiť všetko pre spravodlivé riešenie, hoci sa to môže javiť zložitým. Písané právo je treba vykladať tak, aby plnilo svoju funkciu spočívajúcu v rozumnom a spravodlivom vyriešení problému, aby obstálo podľa zdravého rozumu a predstáv spravodlivosti panujúcich v spoločnosti.

18. Podľa ust. § 13 ods. 1, ods. 2 Občianskeho zákonníka, fyzická osoba má právo najmä sa domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu jej osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov a aby jej bolo dané primerané zadostučinenie. Pokiaľ by sa nezdalo postačujúce zadostučinenie podľa ods. 1 najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby

alebo jej vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch. Uvedené ustanovenie pre priznanie nemajetkovej ujmy v peniazoch predpokladá značnú mieru zníženia dôstojnosti fyzickej osoby, a to za situácie, ak by sa nezdalo postačujúce morálne zadosťučinenie. Právo na súkromie sa neobmedzuje len na slobodné rozhodovanie fyzickej osoby o sprístupňovaní skutočností týkajúcich sa jej súkromia iným osobám a na ochranu proti neoprávneným zásahom do tohto oprávnenia fyzickej osoby. Rešpektovanie súkromného života musí zahŕňať do určitej miery právo na vytváranie a rozvíjanie vzťahov s ďalšími ľudskými bytosťami, nakoľko súčasťou súkromného života je tiež rodinný život zahŕňajúci i vzťahy medzi blízkymi príbuznými, najmä vzťahy sociálne a morálne. Rodinný život zahŕňa okrem iného vzťahy medzi najbližšími rodinnými príslušníkmi bez ohľadu na skutočnosť, či spolu trvale žijú alebo nie a protiprávne narušenie týchto rodinných vzťahov predstavuje neoprávnený zásah do práva na súkromný a rodinný život fyzickej osoby. Zavinená smrť blízkej osoby preto môže vzhľadom k vzájomným úzkym a pevným sociálnym, morálnym, citovým a kultúrnym väzbám predstavovať tak vážnu nemateriálnu ujmu pre rozvíjanie a naplňovanie osobností pozostalého, že môže byť kvalifikovaná ako ujma znižujúca jeho dôstojnosť či vážnosť v spoločnosti. Z tohto pohľadu Občiansky zákonník dáva podmienky pre uplatnenie finančnej satisfakcie za ujmu spočívajúcu v zásahu do osobnostných práv v dôsledku smrti blízkej osoby. Ak k smrti blízkej osoby dôjde v dôsledku prevádzky motorového vozidla, vzniknutá nemajetková ujma musí byť pokrytá povinným zmluvným poistením zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla.

19. V súvislosti s posudzovaním otázky či náhrada nemajetkovej ujmy mala byť pokrytá povinným zmluvným poistením je potrebné poukázať na uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky zo dňa 16.12.2015 vydané vo veci III. ÚS 646/2015. V tomto rozhodnutí, ktorým bola sťažnosť odmietnutá ako zjavne neopodstatnená Ústavný súd skonštatoval, že hoci vo veci C-22/12 súdny dvor viackrát zdôraznil, že nie je oprávnený vykladať ustanovenia vnútroštátneho práva, je zjavné, že ako vnútroštátne právo Českej republiky, tak aj vnútroštátne právo Slovenskej republiky prostredníctvom konkrétnych ustanovení Občianskeho zákonníka (§ 11 a § 13) každého z týchto štátov umožňuje blízkym osobám obetí usmrtených pri dopravných nehodách priznať náhradu nemajetkovej ujmy, ktorá má byť krytá z povinného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla. V Slovenskej republike povinné zmluvné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla upravuje zákon č.381/2001 Z. z. , podľa ktorého má aj sťažovateľka ako poisťovateľ oprávnenie vykonávať poistenie zodpovednosti na území Slovenskej republiky.

20. Tento záver Ústavný súd Slovenskej republiky zopakoval i v uznesení zo dňa 17.8.2016 vydanom vo veci I. ÚS 474/2016. K tomuto ešte navyše dodal, že k uvedenému záveru dospel s prihliadnutím na samotný účel povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel a súčasne zohľadňujúc zodpovednosť za neoprávnený zásah do osobnosti fyzickej osoby vyvolaný prevádzkou motorového vozidla, ako aj aplikujúc extenzívny výklad pojmu náhrada škody.

21. Škodou pre účely zákona č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších zmien a doplnení je aj nemajetková ujma spočívajúca v zásahu do osobnostných práv pozostalých obetí dopravnej nehody spôsobenej prevádzkou motorového vozidla. V spore o náhradu takejto ujmy je poisťovňa pasívne legitimovaná. Uvedený záver priamo vyplýva z rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 31.07.2017 vydaného vo veci 6MCdo 1/2016, ktorý bol publikovaný v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky ako rozhodnutie č. 61.

22. Právny zástupca žalobkyň, ako to vyplýva z obsahu spisu, kontaktoval priamo Slovenskú kanceláriu poisťovateľov (ďalej len SKP) od ktorej získal informáciu ohľadom korešpondenta a Interných pravidiel Rady kancelárií na území Slovenskej republiky. Slovenská kancelária poisťovateľov mu poskytla informáciu, že žalovaný v 1. rade je korešpondenčným partnerom poisťovateľa, t.j. žalovaného v 3. rade (u ktorého bolo vozidlo v čase poistnej udalosti poistené) v zmysle Interných pravidiel Rady kancelárií na území Slovenskej republiky, ktorý je povinný nárok prejednať a keď sú splnené podmienky (preukázaná zodpovednosť aj výška škody), je povinný nárok vyplatiť. Povinnosť poskytnúť poistné plnenie žalovaným v 1. rade je tiež daná Smernicou európskeho parlamentu a Rady 2009/103/ES zo dňa 16.09.2009 o poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel a o kontrole plnenia povinnosti poistenia tejto zodpovednosti, konkrétne v článku 20 a následne predmetnej smernice, ako aj ustanovením § 11 ods. 9, § 15a ZoPZP. Vyššie uvedená smernica bola transponovaná

do nášho vnútroštátneho práva, čo vyplýva aj z ustanovení ZoPZP. Na základe vyššie uvedeného je zrejme, že ZoPZP ukladá likvidačnému zástupcovi, ktorým bezpochyby žalovaný v 1. rade je, povinnosť uspokojovať nároky poškodeného, nakoľko likvidačný zástupca vybavuje škodové udalosti v mene poisťovateľa, a na jeho účet. Taktiež nie len z dikcie § 11 ods. 9, § 15a, ale aj z § 24a ods. 1 písm. b/ ZoPZP je zákonodarcom jednoznačne deklarovaná pasívne vecná legitímácia žalovaného v 1. rade v predmetnom spore, ktorý je v pozícii likvidačného zástupcu, nakoľko je zodpovedný za náhradu škody.

23. Bez ohľadu na vyjadrenie SKP, že žalovaný v 1. rade je korešpondenčný partner žalovaného v 3. rade, žalovaný v 1. rade sa od času uplatnenia si nárokov žalobkyň na náhradu škody správal ako likvidačný zástupca poisťovne, čo jednoznačne vyplýva z listinných dôkazov predložených v spise, a to oznámenie o poistnom plnení zo dňa 16.11.2018, ktorým žalovaný v 1. rade oznámil žalobkyňi v 1. rade, že dňa 15.11.2018 ukončil šetrenie poistnej udalosti s tým, že poistné plnenie - náklady spojené s pohrebom zosnulého O. R. vo výške 1.300,- eur poukázal na účet žalobkyne v 2. rade, (čl. 301) a to prostredníctvom likvidačného zástupcu, ktorým je žalovaný v 1. rade. Tento navyš si pri odškodnení predmetnej dopravnej nehody riadne plnil oprávnenia a povinnosti ako mu to ukladajú zákonné ustanovenia ZoPZP o likvidačnom zástupcovi, a to vybavovať škodové udalosti v mene poisťovateľa a na jeho účet. Na základe uvedeného správne postupoval súd 1. inštancie ak žalovaného v 1. rade považoval v tomto spore za likvidačného zástupcu žalovaného v 3. rade a tým je aj podľa názoru odvolacieho súdu jednoznačne daná jeho pasívna vecná legitímácia v tomto spore.

24. K odvolacej námietke žalovaného v 1. rade o nesprávnych skutkových záveroch súdu prvej inštancie odvolací súd dodáva, že vnútorné presvedčenie súdu (ako výsledok hodnotenia dôkazov), by sa malo vytvárať na základe starostlivého uváženia a zhodnotenia jednotlivých dôkazov jednotlivo aj v ich komplexnosti tak, aby vychádzalo z pravidiel formálnej logiky. Podľa ustanovenia § 191 CSP, dôkazy súd hodnotí podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti, pritom starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo za konania najavo, včítane toho, čo uviedli sporové strany. Pri hodnotení dôkazov súd v zásade nie je obmedzovaný právnymi predpismi, ako má z hľadiska pravdivosti ten-ktorý dôkaz hodnotiť; uplatňuje sa teda zásada voľného hodnotenia dôkazov a len vo výnimočných prípadoch zákon súdu ukladá určité obmedzenia pri hodnotení dôkazov (napríklad § 192, § 193, § 205 CSP). Kontrola výsledku hodnotenia dôkazov, ku ktorým dospel súd, sa uskutočňuje najmä prostredníctvom inštitútu odôvodnenia rozsudku upraveného v ustanovení § 220 ods. 2 CSP. Okolnosti namietané žalovaným v odvolaní vo vzťahu k spôsobu vyhodnotenia vykonaných dôkazov nemajú za následok úvahu odvolacieho súdu, ktorá by nebola zhodná s v napadnutom rozhodnutí prezentovanou úvahou súdu prvej inštancie. V tejto súvislosti odvolací súd poznamenáva, že do práva na spravodlivý proces nepatrí právo strany sporu, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi, navrhovaním a hodnotením dôkazov, ani právo na to, aby bola strana sporu pred všeobecným súdom úspešná, tzn., aby sa rozhodlo v súlade s jej požiadavkami a ani právo strany sporu vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom, prípadne sa dožadovať ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia dôkazov.

25. K odvolacej námietke žalovaného v 3. rade ohľadne pasívnej vecnej legitímácie odvolací súd uvádza, že Slovenská kancelária poisťovateľov prostredníctvom elektronickej komunikácie na žiadosť právneho zástupcu žalobkyň označila žalovaného v 1. rade za likvidačného zástupcu žalovaného v 3. rade, ktorý je poskytovateľom poistenia mimo územia Slovenskej republiky, v ktorom bolo vozidlo, ktorým došlo k vzniku škodovej udalosti, v čase škodovej udalosti poistené. Žalobkyne zaslali žalovanému v 3. rade výzvu na plnenie titulom náhrady nemajetkovej ujmy zo dňa 30.01.2018 preloženej do poľského jazyka, pričom túto výzvu si žalovaný v 3. rade prevzal 12.02.2018, a na výzvu reagoval prostriedkami elektronickej komunikácie zo dňa 14.02.2018 a zo dňa 27.02.2018. Žalovaný v 3. rade vyzval žalobkyne na doloženie dokumentácie týkajúcej sa predmetnej dopravnej nehody, ako aj ich informoval ohľadom registračných čísel poistnej udalosti, pod ktorými je ich nárok evidovaný. Na základe vyššie uvedeného odvolací súd sa nestotožňuje s námietkou žalovaného v 3. rade, o neexistencii pasívnej vecnej legitímácie na jeho strane.

26. Odvolací súd nepovažoval za dôvodnú ani odvolaciu námietku žalovaného v 3. rade ohľadom tvrdeného premlčania. Návrh na náhradu nemajetkovej ujmy zásahom do súkromného a rodinného života zavinením dopravnej nehody je nárokom hrazeným z povinného zmluvného poistenia podľa ZoPZP. Podľa § 104 Občianskeho zákonníka pri právach na plnenie z poistenia začína plynúť premlčacia doba za rok po poistnej udalosti. Zo strany žalobkyň bol uplatnený nárok na náhradu nemajetkovej ujmy voči poisťovni, žalovanej v 1. rade a vodičovi, žalovanému v 2. rade dňa 13.08.2018. V priebehu

konania žalobkyne podali návrh na pristúpenie žalovaného v 3. rade do konania dňa 03.10.2018 (č.l. 44 spisu). Keďže poisťná udalosť (dopravná nehoda) nastala 29.09.2015, premlčacia doba začala plynúť 29.9.2016 a uplynula 29.09.2019. Žaloba voči žalovanému v 3. rade bola podaná 03.10.2018, a preto sa tak stalo v rámci plynutia premlčacej doby, čo znamená, že nárok žalobkyň nie je premlčaný. Z vyššie uvedeného teda vyplýva, že námietka žalovaného v 3. rade o premlčaní nároku je neopodstatnená.

27. Vo vzťahu k výške náhrady nemajetkovej ujmy, ktorá bola priznaná žalobkyniam je potrebné zdôrazniť, že táto je primeraná. Smrť syna a brata žalobkyň spôsobil bez akýchkoľvek pochybností z nebanlivosti žalovaný v 2. rade, za čo bol právoplatne odsúdený Trestným rozkazom Okresného súdu Svidník, ktorým mu súd uložil úhrmný trest odňatia slobody v trvaní X rokov s podmieneným odkladom na skúšobnú dobu v trvaní X rokov a zákazu trestu činnosti riadiť motorové vozidlá na dobu X rokov. Nebohý O. R. bol synom žalobkyne v 1. rade a so svojimi rodičmi od narodenia až do svojej smrti žil v spoločnej domácnosti. Keďže bol najmladší dieťaťom rodičov, počas tejto doby života sa medzi nimi vytvorili silné citové väzby. Spolu so svojim otcom a manželom žalobkyne v 1. rade, ktorý štyri mesiace po dopravnej nehode zomrel, tvorili fungujúcu rodinu, ktorá spoločne prekonávala všetky životom prinášané starosti aj spokojnosti. Nebohý bol slobodný, bezdetný, v čase dopravnej nehody mal iba XX rokov, bol to mladý perspektívny mladý muž, ktorý sa bezproblémovo zaradil do spoločnosti, či už v oblasti pracovného a taktiež súkromného života. Nemal žiadne vrodené ani získané choroby, bol vitálny, plný života a energie. Po ukončení strednej odbornej školy v odbore automechanik s maturitou, pracoval v spoločnosti zaoberajúcou sa strojárstvom a následne vykonával stavebné práce spolu s manželom žalobkyne v 2. rade - O. N., ktorý taktiež dňa XX.XX.XXXX zahynul pri dopravnej nehode. Pravidelne pomáhal svojim rodičom s prácami okolo ich rodinného domu a obhospodarovaní príľahlých pozemkov, ktoré sú rozsiahle. Rodičom vypomáhal aj finančne, nakoľko jeho otec bol v čase pred dopravnou nehodou na dôchodku a žalobkyňa v 1. rade, ktorá v čase nehody pracovala pre verejnoprospešné práce, v súčasnosti je už na dôchodku. Obidvaja rodičia nebohého boli teda odkázaní na jeho pomoc, či už fyzickú, materiálnu, alebo emocionálnu. Nebohý bol životnou energiou obom svojim rodičom, a to nie len z hľadiska neutíchajúcej ochoty pomáhať, ale taktiež z hľadiska pozitívnej a veselej energie, ktorou vplýval na svojich blízkych. Po tragickom udalosti pozostalej matke citeľne chýba pomocná chlupská ruka v domácnosti. Žalobkyňa v 2. rade je sestrou nebohého, ktorý tragicky zahynul spolu s jej manželom O. N.. Počas života jej nebohý brat pomáhal so starostlivosťou o jej maloleté deti, kupoval im darčeky, trávil spolu voľný čas. Mali vybudovaný silný citový vzťah a svoju starostlivú stránku osobnosti nebohý prejavoval pravidelným zabezpečením nákupu nevyhnutných potravín tak pre rodičov, ako aj sestru, nakoľko v mieste ich trvalého bydliska sa obchod nenachádza. Vrúcny vzťah k sestre sa naplno prejavoval nie len spoločnými výletmi na W., v sprievode maloletých synovcov, ale taktiež v nie menej dôležitej finančnej podpore svojej sestry.

28. Tragickou udalosťou zo dňa XX.XX.XXXX prišli obe žalobkyne o podstatných a nenahraditeľných mužov ich rodiny; po štyroch mesiacoch od tejto tragickom udalosti zomrel aj manžel žalobkyne v 1. rade a otec žalobkyne v 2. rade. Žalobkyne zostali na všetky problémy a starosti samé bez opory najbližších mužov svojho života. Žalobkyňa v 1. rade stratila svoje najmladšie dieťa, čo je pre ňu ako matku hlboká citová ujma z ktorej sa ani s odstupom času nevie spamätať. Smrťou nebohého sú obe žalobkyne ukraťené o spoločný život, ktorý mohli spolu s ním prežiť, o všetky radosti prinášané životom, a taktiež nespočetné množstvo rôznorodých chvíľ na ktoré by neskôr s citom spomínali. Smrť nebohého spôsobila žalobkyniam veľmi vážny zásah do ich súkromného života ako aj života celej rodiny. Jeho smrťou obidve žalobkyne stratili sociálne, morálne a citové puto, ktoré bolo medzi nimi vytvorené a ktoré mohli naďalej upevňovať. Stratili možnosť prejavovať nebohému lásku, porozumenie, priazeň a rovnako prijímať od neho všetky emočné prejavy. Protiprávnym konaním žalovaného v 2. rade došlo k nenávratnej deštrukcii väzieb súkromného života žalobkyň. Tieto následky zásahu nie je možné odstrániť len morálnou satisfakciou, pretože žiadna nie je postačujúca aby zmiernila ujmu žalobkyň a tak vyplnila prázdne miesto po strate milovaného syna a brata. Intenzitu zásahov do práv žalobkyň zvyšuje vek nebohého, ktorý mal celý život pred sebou a samotná nečakaná smrť. Ujma vzniknutá žalobkyniam je neodstrániteľná a objektívne závažná z pohľadu ktorejkoľvek fyzickej osoby. Poskytnutie náhrady nemajetkovej ujmy môže u žalobkyň prispieť k zmierneniu stavu, je prejavom slušnosti a spravodlivosti, aj keď nemôže odčiniť dopad tragickom udalosti.

29. Vzhľadom na zistený skutkový stav, súd prvej inštancie správne postupoval, ak náhradu nemajetkovej ujmy stanovil diferencovane vo vzťahu ku každej zo žalobkyň. K okolnostiam súvisiacim s prežívaním tragickom udalosti, ktorá žalobkyne postihla sa tieto opakovane vyjadrovali v priebehu

celého konania písomnými vyjadreniami a taktiež aj v rámci svojho výsluchu na pojednávaní nariadenom na deň 08.10.2020 (č. listu 261-262 spisu). Obsah písomných vyjadrení žalobkýň prezentovaný v priebehu celého konania korešponduje aj s obsahom výpovedí žalobkýň na uvedenom pojednávaní potvrdzujúcich, že smrťou nebohého žalobkyne stratili sociálne, morálne a citové puto, ktoré bolo medzi nimi vytvorené a ktoré mohli naďalej upevňovať. Výsluch žalobkýň na pojednávaní predstavuje v súlade s ust. § 195 CSP jeden z dôkazných prostriedkov. Zástupcovia žalovaných v 1. a 3. rade, ktorí boli prítomní na pojednávaní vierohodnosť takto vykonaných dôkazov v ničom nespochybnili. V tejto súvislosti je preto potrebné poukázať na ust. § 151 ods. 1 CSP, podľa ktorého skutkové tvrdenia strany, ktoré protistrana výslovne nepoprela sa považujú za nesporné.

30. Žalobkyne v 1. a 2. rade dostatočným spôsobom preukázali aký negatívny vplyv mala smrť Mareka Zajaca na ich život. O pravdivosti týchto tvrdení nemá pochybnosti ani odvolací súd.

31. Závažnosť vzniknutej ujmy a okolnosti za ktorých k porušeniu práva došlo, sú v zmysle ust. § 13 ods. 3 Občianskeho zákonníka určujúce pre stanovenie výšky náhrady súdom. Určenie tejto náhrady, ale nemôže byť svojvoľné a ničím neobmedzené. V prejednávanej veci stanovená náhrada pri strate syna vo výške 25.000,- eur a pri strate brata vo výške 10.000,- eur, sa aj podľa ustálenej súdnej praxe nedá považovať za neprimeranú. Neoprávneným zásahom žalovaného v 2. rade na ktorom sa nikto zo žalobkýň ani čiastočne nepodieľal došlo k nezvratnej nenahraditeľnej a neodčiniteľnej deštrukcii interpersonálnych väzieb tvoriacich základ a rámec súkromného života žalobkýň a tým aj intenzívny zásah do práva na súkromie a rodinný život, pričom uvedený zásah obral obidve žalobkyne o možnosť ďalšieho udržiavania a rozvíjania vzťahov s nebohým, žalobkyne stratili možnosť prejavovať mu lásku, porozumenie, priazeň, a rovnako prijímať od neho všetky uvedené emočné prejavy.

32. K otázke charakteru spoločenstva medzi solidárne zaviazanými dlžníkmi už Najvyšší súd Slovenskej republiky zaujal stanovisko, keď napr. v rozhodnutí 4Cdo/203/2005 uviedol, že žalovaní solidárni dlžníci sú zásadne samostatnými a nie nerozlučnými spoločníkmi v konaní. Vysvetlil, že právny základ záväzku každého z nich a prípadné námietky proti nemu môžu byť u každého spoločníka posúdené nezávisle. Samotná povaha solidarity sa vyznačuje mnohosťou právnych vzťahov spätých iba totožnosťou plnenia, či predmetu plnenia. Solidárny záväzok sa ale nemusí vyznačovať totožným obsahom, rôznosť práva a povinnosti k tomu istému plneniu je tu prípadnú. Ak teda ide o samostatné záväzky, ktoré nemusia byť ani obsahovo totožné, potom už táto skutočnosť vylučuje, že by mohlo ísť medzi solidárnymi dlžníkmi o také spoločné práva, aby sa rozsudok musel vzťahovať na všetkých.

33. V prejednávanej veci sa rozsudok nemusí vzťahovať na všetkých žalovaných solidárnych dlžníkov a o nerozlučné spoločenstvo v predmetnej veci nepôjde tiež preto, že veriteľ si mohol zvoliť, či bude o celé plnenie žalovať všetkých alebo len niektorých spoludlžníkov. Z hmotného práva, podľa ktorého je len na úvahe veriteľa, či bude celé plnenie alebo jeho časť žiadať len od niektorého alebo od všetkých solidárnych dlžníkov, totiž vyplýva, že pasívne vecne legitimovaný je ktorýkoľvek solidárny dlžník sám o sebe. Už z toho, že o založení procesného spoločenstva medzi solidárnymi dlžníkmi rozhoduje iba vôľa veriteľa (pôjde o tzv. dobrovoľné spoločenstvo), vyplýva záver o samostatnosti spoločníkov. Inak povedané, aj keď sú žalovaní v 1. až 3. rade solidárni dlžníci, nemusí sa rozsudok vzťahovať na všetkých, lebo každému z nich prislúchajú jeho (resp. aj jeho) osobné námietky, ktoré sa posudzujú iba vo vzťahu k nemu samému. Keďže v prejednávanej veci na strane žalovaných išlo o samostatné spoločenstvo dlžníkov, odvolací súd zmenil rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku I. a II. tak, že zaviazal žalovaných v 1. až 3. rade ako samostatných spoločníkov na povinnosť plnenia s tým, že plnením jedného zo žalovaných, zaniká v rozsahu tohto plnenia povinnosť ostatných žalovaných (§ 388 CSP).

34. O trovách celého konania súd rozhodol podľa § 396 ods. 2, podľa ktorého ak odvolací súd zmení rozhodnutie, rozhodne aj o nároku na náhradu trov konania na súde prvej inštancie.

35. V danom prípade predmetom konania bol nárok žalobkýň na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch. Výška uplatneného nároku teda bez akýchkoľvek pochybností závisela od úvahy súdu. Aj keď Civilný sporový poriadok už nemá ustanovenie obdobné úprave obsiahnutej v § 142 ods. 3 OSP, uvedené neznamena, aby nová právna úprava vylučovala osobitný režim posudzovania úspechu v konaní o nároku na náhradu trov v prípadoch, keď výška plnenia závisela od úvahy súdu. Pri uplatňovaní nároku na náhradu nemajetkovej ujmy bolo povinnosťou žalobkýň v žalobe uviesť jeho požadovanú výšku. Z povahy tohto nároku však vyplýva, že presné stanovenie výšky plnenia je závislé od úvahy

súdu. Je preto spravodlivé, aby aj súdom prisúdená výška plnenia bola braná za základ pre výpočet jednotlivých trov konania, vrátane tarifnej hodnoty pre určenie základnej sadzby tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby v prípade, že strana je zastúpená advokátom, lebo až vtedy je známa hodnota sporu. V sporovom konaní je kritérium procesného úspechu prvoradým kritériom posudzovania náhrady trov, čomu zodpovedá aj systematické začlenenie ustanovenia § 255 C.s.p. Podľa tohto kritéria môže súd priznať náhradu trov konania v plnej výške aj vtedy, ak súd prizná nárok úspešnej strane, nie však v požadovanej výške. Ide o prípady, keď výška nároku závisí od úvahy súdu.

36. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 odsek 1 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 odsek 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 odsek 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).